

se jim natančno razdeli delokrog, določi okolica in hiše, ki jih naj tekmo tedna posejijo. Nobene, prav nobene družine in hiše naj se ne izpusti! Na tem sestanku se določi tudi vodja agitacije. Vsak nabiralec in nabiralka naj si vzame domov navadno polo papirja, kjer si vpišejo one, ki jih v tednu od 11. do 18. decembra obiščejo. Dosedanji naročniki so prejeli v tej številki položnico, četudi so morda že prej plačali, samo zato, da jih bo dovolj na razpolago. Komur je mesečina potekla, naj se mu položnica izpolni, ako je ni že sam. Kjer se niso bili naročeni na »Slovenskega Gospodarja«, naj njihov naslov napišejo na polo in sprejmejo naročnino za celo leto 32 Din, za pol leta 16 Din in za četrt leta 8 Din.

V nedeljo, dne 18. decembra, se vsi zberejo pri voditelju agitacije, da mu oddajo pole in denar. Voditelj naj to zbirko pošlje na: Upravo »Slovenskega Gospodarja« v Maribor, Koroška cesta 5, denar po položnici, pismo pa posebej, ali za vsakega naročnika po poseben položnic, kakor mu bolje kaže. Kjer nimajo dovolj naših položnic, naj se poslužijo onih, ki jih mora vsaka pošta imeti na razpolago. Pri pošiljanju denarja se seveda vsi poštni in pisarniški stroški odtegnejo, kar je v pismu pripomniti.

Žrtvujmo vsaj en teden!

Treba nam je za vzvišeno delo — razširiti katoliški tisk — le malo dobre volje, le malo veselja, da se žrtvuemo za dobro stvar! Te dobre volje naj vam prinese tudi zagotovilo raznih nagrad, ki smo jih že svoj čas objavili in ki veljajo tudi za ta teden. Posamezne organizacije, ki se bodo še posebno izkazale, bomo javno pohvalili in se jim posebej zahvalili. Naj bo med nami vesela tekma, kdo bo več storil za razširjenje »Slovenskega Gospodarja«.

Bog blagoslovi to dobro delo in vse, ki ga bodo vršili!

Radičevski poslanec Kovačević obsojen radi tatvine.

V torek, 29. novembra, se je vršila, kakor poroča zagrebški dnevnik »Hrvat« v svoji številki 1. decembra, pred sodniji v Požegi za javno življenje zanimiva razprava po tiskovnem zakonu.

Radičevski poslanec Dragotin Kovačević, ki je bil pod predsednik Radičevske stranke, je po svojem zastopniku dr. Stefanu Košutiću tožil nekdanjega hrvatskega poslanca dr. Žaniča radi klevete.

Dr. Žanič je namreč na napade Dragotina Kovačevića na svojo čast odgovoril v svojem listu »Graničar«. V tem odgovoru je med drugim trdil, »da je bil narodni poslanec Dragotin Kovačević od kr. okrajnega sodišča v Novski s pravomočno sodbo obsojen radi tatvine na kazen zapor, ter da je to kazen tudi odsedel.«

Na kazenski razpravi v torek, 29. novembra, je dr. Žanič izjavil, da je stavek, radi katerega je tožen, zapisal kot odgovor na napad Dragotina Kovačevića na njegovo čast in poštenje.

Nato se je prečitala obsodba kr. okrajnega sodišča v Novski br. 1391-91, s katero je bil Dragotin Kovačević obsojen radi prestopka tatvine železa in lanca na železniški rampi v Jazavici na 14 dni zapor. Proti obsodbi je Kovačević vložil priziv. Ta priziv je bil rešen z obsodbo kr. sodbenega stola v Požegi br. 5390 kz, tako, da je bila obsodba sodišča v Novski potrjena, samo je kazen zapor znižana na 8 dni. To kazen je Kovačević odsedel. V tej obsodbi sodbenega stola v Požegi stoji, da se priziv odbije ter obsodba potrjuje, ker so ukradeni predmeti bili najdeni v hiši okrivljenega in ker je zaslišana pričča Jozo Cvijetić odločno izjavil, da je okrivljenega zalotil pri tem, ko je z železniške rampe odnesel železo in lanec.

Naposled je Dragotin Kovačević priznal, da se obsodba njega tiče ter da je zaporno kazen odsedel. Sodnija je

— Plinski regulator — je sikal srd iz Overtona. — Odpošljem Rumeni križ . . . Čez eno uro zaženem dinamom!

— Ne povečujva svetovne katastrofe, — je menil Brinkley. — Hodiva raje na policijo in javiva vzrok požara . . . Zedinjene države morajo takoj vmes poseči . . .

Žerjavica je padala, v črno-rudečo noč so letele ognjene zvezde, ogenj je divjal, rumeni biki so mukali in zlatorudeči petelini so peli v objemajočih se plamenih. San-Francisko se je stresel, kakor pretresa »japonski bron« Nagasaki. Strah. Trep. Obup. Kordon je zaprl ognju pot, vodni traški so se vili v višavo, na čelu ognjenega kralja pa so se izpremenili v svetlo paro. Bila je strašna noč. Brzini pehetajočih ognjenih opic se človeška moč ne more zoperstaviti. Predmestje San-Franciska je zgorelo v prah . . .

XVI.

In prišel je plin . . . Sladek cvetlični vonj se je razlival v fjordu, ki vodi naravnost v srce Japonske. Po zračnem morju je zavnelo cvrčanje cvrčkov ko kak neminljiv psalm solnčnemu bogu, hribi so odbili kristalnočisto treslanje, a sedaj naenkrat je vse prenehalo. Nebeško obzorje je zakrila rumeno-siva tančica in tiho je legla na zelene gore, ki se nagibajo nad prekropodobno ožino druga proti drugi . . .

Tirada cvrčkov je utihnila in z dreves je padel črešnjevi cvet. Dolina je zarujavela, trava je postala rumena in cvet krizanteme je klonil, ko da je kak samum zamoril v njem srečo in življenje . . .

Rumeni križ . . .

Vodna površina se je mehko gugala, na šumečih penah so brzele džunke, barke z zmajevimi glavami, v teku so jih vodili drobnj možje s čopi proti velikim ladjam in trgovskim parnikom, toda naenkrat so mišičaste, rumene roke možakarjev s čopi izpustile vesla in so omahnili na dno belih džunk ko v kaki trugi; tudi na krovu velikih ladij je utihnila tuja govornica in mešano, raznojezično moštvo trgovskih parnikov je tudi brez besede obležalo . . . Rumeno-siva tančica se je razprostrla nad pristaniščem, za katerim je ležal med krasnimi drevesnimi šopki v hladnem in senčnatem dolu Nagasaki.

Rumeni križ . . .

nato izrekla sodbo — s katero se dr. Žanič oprošča krivde, tožba odbije, tožitelj Dragotin Kovačević pa se obsodi na plačilo stroškov v iznosu 2300 Din.

Mi smo to zadevo posneli po zagrebškem »Hrvatu« in jo objavljamo kot odgovor na drzno izzivanje in prostaško pisanje »Kmetkega lista«, ki našo stranko in njene poslanece psuje kot klerikalno bando. Da, da, banda je, pa ne kje drugje, ne pri nas!

Da bomo nasprotnike poznali.

»Štajerska je naša . . .«

Tako se baha »Domovina«, ker šteje za svoje vse one občinske kandidatne liste, ki so bile vložene poleg one od SLS. Pa vara sebe in vso javnost! Mi pa bomo poznali te tiče, ko smo že naprej povedali, da bodo tako naredili! —

»Domovino« — na Štajersko!

To geslo so postavili demokratje in so se z vso silo vrgli na to, da bi ta svoj list razširili med nami, po njem pa dobili svoj vpliv nad nami! Mi pa zato pravimo:

»Domovino« — nazaj v Ljubljano!

Kdorkoli jo dobi, naj napiše: »Nazaj! Ne sprejemim!« In roma naj v tisti brlog, od koder je prišla. Od nekdanj smo bili Štajerci zato, da nas bo tudi v bodoče vodil naš domači list »Slov. Gospodar«, ki že nad 60 let deli z nami veselje in žalost in se vstrajno bori za naše verske in narodne svetinje! Nočemo, da bi nam prav po židovsko vsiljeval kak Žerjav svojo ljubljansko »Domovino«! Zato bomo njeno vsiljivost odločno odklonili! Kjerkoli se ta list pojavi, naj zadoni glas »Domovina«, hajd nazaj v Ljubljano!

Lažejo bolj kot pes teče!

V dolgih razpravah lažejo naši politični nasprotniki, da vlada nič ne dela, da noče storiti, kar je obljubila, to je pred vsem izjednačenje davkov. Istočasno pa morajo povedati, da je naša vlada predložila osnutek zakona za izjednačenje davkov. Taka lažnjivost, da kar smrdi, v eni sami številki lažejo bolj kot pes teče! Kako se boriš zoper lažnjivca? Niti ne poslušaj ga, kaj še-le verjameš!

Blejski sporazum —

še ne da miru našim nasprotnikom. Jezi jih, da tako dolgo drži, jezi jih, da naša stranka konečno le nekaj doseže, da ima svoj vpliv. No, bodo pa v kratkem videli še nadaljno izvajanje sporazuma. Bodo še bolj — zijali. Seveda, tedaj bodo vpili na vse mile viže, pa mi že poznamo njihovo mačkino godbo.

Proti duhovnikom.

Nasprotniki imajo posebno na piki naše duhovnike. Ravna se pač po besedi: »Udari pastirja — in razkropile se bodo ovce!« — S kako strastjo ti nasprotniki delajo v Beogradu zoper duhovnike, kažejo izpadi Radiča v skupščini, tudi zahrbtni intrige demokratov. Prvi je stavil zahtevo, da ljudstvo ne sme duhovnikom dajati nobenih dajatev za vzdrževanje, drugi pa istočasno za hrbtnost javnosti, da naj se katoliškim duhovnikom ne sme dajati od države nobena plača! — Tako so mislili ti nasprotniki, da bodo stisnili kot v kleščah katoliškega duhovnika. V svojem listu pa se navidez — potegujejo za duhovnike! Njihova hinavščina pa ne bo rodila drugega kot to, da jih ljudstvo le še bolj pozna! Hinavca se boj od vseh strani!

Agitirajte za „Naš dom“

Na obrežju može in žene cepetajo, se priklanjajo za kištami ali košarami. Pakete odpirajo in brez kričanja ponujajo blago: cvrčke v drobnih kletkah, udomačene bele miši, zločljive španske stene, izrezljane opice, drobne okraske, želve, čevljičke, mlo, manšetne knofe z zmajevimi glavami, pahlijače, šalice za čaj, krožnike in jedilne palčice. V malih piskrih se pari juha in pastete širijo vonj. Čepijo za svojim blagom, sedijo, ko da so dresirane opice, roke jim visijo ob nogah, nemo in uslužno se smehljajo . . . sedaj pa se naenkrat zganejo in napeto gledajo v nič, tudi beli miš ne žene papirnatega mlinčka, srebrnocvetna špan ska stena dobi rumeno-rujavno barvo, želvina glavica klone na stran, okrasek, opica, mlo, manšetni knof, vse se razlije v prahu, krožniki črepljajo, jedilna palčka pade na tla: na en mah zamre življenje in mali sejem . . . Rumeno-siva tančica se razprostre nad obrežjem in umori zaupno, delavno, srečno življenje . . .

Rumeni križ . . .

Vrvenje carinarne v trenutku preneha, dokki utihnejo in v skladiščnih barih utihne zveneča kitara. Plinska tančica plava polagoma naprej in v gorskih pagodah zamrje tihi smeh. Otrok več ne joka za materjo . . . Večeri se. V kočah, ki se skrivajo med listnatim drevjem, se prižigajo luči, ko da se svetlikajo kresnice, a smrtna megla tudi sem privabi in izbije iz rok japonskih otrok jedilno palčko. Plinska tančica se vleče dalje. Džen-rišisani, človeški konji, drviijo z malimi vozički proti čajarnam, toda voziček naenkrat dobi sunek, obstoji, zvrne in gost pade na čelo in mrtev obleži na kamenju poleg džen-rišisana.

Rumeni križ . . .

Nagasaki inteligenca sedi na črnih žametastih konjih papirnatimi stenami čajarne, v golem prostoru, obleka je iz vate, dolge, mastne lase pokriva črn, trd klobuk, obraz je rumen, mrtvičav in brezkrven. Na tleh se kadi posoda za žerjavico, drobna posoda, prave igračke . . . kitara doni, po čajarni se odmeva sladka pesem, dekle poje . . . toda mala, lepa ročica ji obstoji na struni, pojoči glasek utihne, oči se zapro, in v sinjeplavem plašču obleži na beli preprogi . . . črni, trdi klobuk se skotali z glave in igračke zaropotajo med gosti, ki so zaspali in se več nikdar ne zbudijo, je angel smrti tudi na nje dihlil . . .

Rumeni križ . . .

Državna politika.

V NAŠI DRŽAVI.

Skupščinski odseki imajo seje. Da morejo posamezni skupščinski odseki vršiti svoje delo, se ne vršijo skupne seje. Največje zanimanje vlada za delo v finančnem odseku, kjer se razpravlja o izjednačenju davkov. Jasno je, da to delo ne gre gladko od rok, a že to je veliko, da so se ga sploh lotili. Zanimati pa si je treba, da je SLS spravila to stvar naprej, da se bo končno uredilo v državi izjednačenje davkov.

Sramota za našo državo! V zadnjih sejah skupščine je prišlo med posameznimi poslanci iz Črnogore do tako ostrega spopada, da so s samokresi v rokah planili drug na drugega. Seveda so oni, ki so bili na galeriji, ženske kakor tudi zastopniki drugih držav v strahu pobegnili iz narodne skupščine. Demokrati in radičevci namenoma delajo škandale v skupščini, da bi vlado sramotili. Dejansko pa sramotijo sebe in vso državo, o kateri potem pišejo po širnem svetu, da je pač balkanska. Bo treba te slabe manire ljudi odvaditi!

Zopet bombni atentat na železnico v Južni Srbiji. Komitaši so še vedno vstrajno na delu, da bi v Južni Srbiji izzvali kak nemir. Zadnji čas so se vrgli na razdiranje železnice. Redno vsak teden najdejo kje kak peklenški stroj, ali kako bombo, ki je podtaknjena na železniški progi.

Število ministrov se bo zmanjšalo. Da se tudi na tem mestu varčuje, je popolnoma pravi! Zato je naša vlada tista, ki je sklenila, naj se število ministrov zmanjša od 16 na 12. Ker bodo precejšen del državne uprave prevzele oblasti skupščine, zato je to štedenje prav na mestu.

Boj za univerze. Finančni minister je predložil svoj predlog, da naj bi ne bile tri popolne univerze ali visoke šole v državi, ampak le ena, drugi dve pa le z nekaterimi oddelki. Vendar Slovenci kot tudi Hrvati ne popustijo v tem vprašanju in tako bo moral finančni minister ta svoj predlog umakniti.

Zakon o občinah se tudi pripravlja in bo potem enoten za celo državo. Ko bo predlog posebnega odbora ministrov v tem oziru gotov, bo prišel pred vlado in nato pred skupščino.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Italija ne miruje! Svojo novo pogodbo je hotela Italija vpisati pri Društvu narodov, pa je naletela na odpor. Vsaka večja država v Evropi vidi v tej pogodbi norčevanje iz Društva narodov, ob enem pa pripravo na to, da Italija zgrda, če ne gre zlepa, pride na Balkanu do vpliva. Angleži Italijo svarijo pred vsako neumnostjo. Države, združene v Društvu narodov, so zoper vsako izpreminjanje državnih mej, pa tudi na tak način, kakor je to zdaj Italija napravila z Albanijo. Mir bo zahteval Evrope, ki bo že znala Mussolinija ukrotiti, da bo nehal rožljati s sabljo!

Bolgarski kralj Boris — brez neveste! Kralj Boris je šel v Italijo iskat si nevesto. Že so razni listi naglašali, da se bo zaročil z Giovano, italijansko princezino, kar pa se ni zgodilo. Ker je njegov prestol manj varen in ker ima izredno slabo plačo, bi morala biti nevesta bogata. Zato ne bo nič ne s pravo in ne s politično zaroko med Bolgarijo in Italijo. Predsednik vlade na Bolgarskem, Ljapčev, je pa znova izrazil svojo naklonjenost do Jugoslavije in odločno obsoja komitaške napade v južni Srbiji.

Oče ali sin? Na Rumunskem še vedno ni prišlo z dnevnega reda, ali naj vlada oče princ Karl, ali pa njegov 9-letni sinček, sedanjí regent Mihael. Bratiano, brat pokojnega ministrskega predsednika, je odločil za Mihaela. Ako se bo posrečilo sestaviti vlado iz več močnejših skupin, bodo črni oblaki se zopet razgrnili in Rumunija bo v miru živel.

Med Poljsko in Litvo bi kmalu nastal spor, ki je bil zmožen povzročiti vojno. Vmes pa je posegla Rusija, ki je poslala obema državam sporočilo, da tega spora ne bode mirno gledala, ampak da bo posegla vmes, pri čemur bi

V strašni noči se svetlikajo svetle točke: na dolgih palicah se zibajo rumene, rudeče, plave lučke, uslužna japonska družina gre proti domu, deklice se smejejo . . . a naenkrat kraguljasti lampijoni omahnjejo in brezdušni smeh zamre na ustah malih deklic. Na tleh ležijo ko lutke, nevidna kroglja jih je zadela: plinska molekula.

Rumeni križ . . .

Na drevesu ni ptičke, ubogi cvrčki cvrčijo šele nekje zgoraj, na gorskem rebro, kamor Overtonovih plinov ne pusti meja raztezaajočih se magnetičnih valov. Listje ove-nelo pada z dreves in grm jasmína in črešnjevi cvet ne diha vonja. En del Nagasaki se je zrušil ko kako papirnato mesto, v katerem odpiha majhne, rumene lutke dih, ki je prišel iz daljave. In niti javkanja ni bilo slišati, le dolgovratna kitara je padla iz rok dekleta in na smehljajočih ustih je zamrla pesem . . .

XVII.

»New-Jork Herald« je po izpovedih profesorja Brinkley in njegovega asistenta razglasila v svet resnični vzrok požara v San-Francisku in v 48 urah je prehodila vse svetovno tiskarstvo senzacija: Japonska je strelila na Ameriko! Ameriški listi so prinašali fantastična poročila o japonski iznajdbi, da ustvari v zgodovini človeštva novo dobo in način vojskovanja popolnoma prevrne in pred svetom odpre pekel grozot in strahov. Politika, ki je že desetletja napenjala vprašanje vojske med Ameriko in Japonsko, je Mutshito Dsainovo ljubezensko zadevo pripisala japonski kot skrivno rovarjenje in je z nezaslišanim ščuvanjem podpihovala javno mnenje:

— Vojska! — je odmevalo po celi Ameriki.

V New-Jorku in drugih prestolnicah je prišlo do nemirov in so pomorili japonske dele, policijske oblasti niso mogle preprečiti nečloveške neusmiljenosti divjih množic: večno krivična ljudska sodba je zadela nedolžne in linčanje je preplavilo vso Ameriko. Srd razdraženega narodnega čuta je končal uničevalno delo in Japonska je še vedno molčala. »Japonska snuje uničenje bele rase! Japonska napenja električni top zoper zapadno kulturo in svetovna katastrofa, ki pomeni svetovno gospodstvo rumene rase nad obsojenimi narodi, je le vprašanje ur.«

Dalje prihodnjič.